

ע"פ 59847-02-24 - ט.ל. רהיטי תינוקות בע"מ נ' מדינת ישראל

בית הדין הארצי לעבודה

ע"פ 59847-02-24

03 דצמבר 2024

המערערים

ט.ל. רהיטי תינוקות בע"מ שלמה שמש

המשיבה

מדינת ישראל

בפני השופטת לאה גליקסמן, השופטת חני אופק גנדלר, השופט אילן סופר

ב"כ המערערים - עו"ד אלעד שרון

ב"כ המשיבה - עו"ד ענת שמעוני

פסק דין

1. לפנינו ערעור על פסק דינו של בית הדין האזורי תל אביב (השופטת דפנה חסון זכריה; ת"פ 60071-09-19), אשר בגדרו הורשעו המערערים בהעסקת שני עובדים זרים ללא היתר כדין בניגוד לסעיפים 2(א)(1), 2(א)(2) ו-1ג וכן בהעסקתם ללא עריכת ביטוח רפואי כדין בניגוד לסעיף 2(ב)(3) לחוק עובדים זרים תשנ"א-1961 (להלן - **חוק עובדים זרים**). כמו כן, המערער 2 הורשע בעבירה של הפרת חובת הפיקוח בניגוד להוראת סעיף 5(א) לחוק עובדים זרים. על המערער 1 הוטל קנס בסך 40,000 ש"ח ועל המערער 2 הוטל קנס בסך 20,000 ש"ח אשר ישולמו ב-48 תשלומים שווים ורצופים.

2. ברקע הדברים מצויה ביקורת שנערכה ביום 21.1.2018 על ידי רשות האוכלוסין וההגירה שבה נמצאו שני עובדים זרים שהועסקו ללא היתר וללא ביטוח רפואי. התיק נקבע לשמיעה בפני השופטת (בדימוס) ויסמן (להלן - **המותב הקודם**). ביום 25.10.2021 החלה שמיעת הראיות ונגבו עדויותיהם של גברת דדון - חוקרת מעסיקים ברשות ההגירה והאוכלוסין; מר מדבאר אלעביד - מפקח הגירה ברשות; מר שי אסף - ראש צוות הגירה. ביום 3.1.2022 ניתנה החלטה על ידי נשיאת בית הדין האזורי לפיה "**משיקולי בית הדין, התיק מועבר להמשך טיפול על ידי כבוד השופטת דפנה חסון זכריה**" (להלן - **החלטת ההעברה**). ביום 6.1.2022 ניתנה החלטת השופטת חסון - זכריה (להלן - **המותב הנוכחי**) ובה התבקשה עמדת הצדדים "**האם מקובל עליהם כי ההליך יימשך מהשלב אליו הגיע, מבלי שתשמענה הראיות מחדש**". המערערים ביקשו כי בית הדין

ישמע את הראיות מחדש. בהחלטה מיום 4.4.2022 דחה בית הדין את הבקשה "**..וזאת מטעמי יעילות הדין. בנוסף, עיקר עניינם של עדויות התביעה הוא הגשת מסמכי המאשימה, ולא התרשמתי כי שאלת המהימנות של עדי התביעה היא השאלה העומדת במרכז ההליך. משכך אני קובעת כי ההליך ימשך מהשלב בו הופסק**". לאחר שלושה דיוני הוכחות בפני המותב הנוכחי, הורשעו המערערים בעבירות השונות בהכרעת דין מפורטת ונגזר עונשם בגזר דין מנומק.

3. לאחר שבחנו את טענות הצדדים בכתב ובעל פה החלטנו לדחות את הערעור מטעמי של בית הדין האזורי. להלן נתייחס לטענותיהם המרכזיות של המערערים.

4. **החלטת ההעברה למותב אחר** - על רקע פרישתו הצפויה של המותב הקודם הוחלט על העברת התיק לשמיעה בפני המותב הנוכחי. לטעמנו פרישה של שופט מכס השיפוט מהווה אילוץ המונע ממנו לשבת בדין כאמור בסעיף 233 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשנ"ב-1982. אמנם במקרה דנן, במועד מתן החלטת ההעברה טרם פרש המותב הקודם מכס השיפוט אולם פרישתו היתה צפויה. כמו כן, יש להניח כי היה צפוי שעד מועד הפרישה לא יעלה בידו לסיים את הטיפול בכל מלאי התיקים שהיו באחריותו, ועל כן היה צורך להעביר חלק מתיקים אלה למותבים אחרים. במצב דברים כזה ועל מנת לייעל את הדין ולמנוע עיכוב שלא לצורך טוב עשה בית הדין האזורי בכך שפעל בעניין עוד טרם הפרישה בפועל והעביר את הטיפול בתיק למותב הנוכחי. על כך נוסיף כי מטבע הדברים לא ניתן לצפות את ההתפתחויות בהתדיינות ואת משך הזמן שיידרש להשלמת שמיעת ראיות בתיק, ובמיוחד כאשר מדובר במועד שאינו ניתן לשינוי כמועד פרישה, ועל כן היה מקום להעברת התיק למותב הנוכחי. משכך לא מצאנו טעם לפגם בהחלטת ההעברה.

5. **ההחלטה בדבר סדרי דין** - סעיף 233 הנ"ל מסמיך את המותב החדש הדין בתיק "**לנהוג בראיות שגבה קודמו כאילו גבה אותן בעצמו**". המותב הנוכחי ביקש קודם למתן החלטתו את עמדות הצדדים, ואחר זאת נימק כדבעי את החלטתו להמשיך את הדין מהשלב אליו הגיע המותב הקודם. זאת, בשים לב לטיבן של הראיות שנגבו ולכך שמרכיב ההתרשמות הבלתי אמצעי מהן הוא נמוך בשל אופיין החפצי. לפיכך, לא מצאנו פגם בהחלטת בית הדין האזורי להמשיך את הדין מהשלב אליו הגיע המותב הקודם.

6. **נסיבות הביקורת** - כעולה מדו"ח הפעולה מדובר ב"פעולת אכיפה יזומה", בכניסה למקום הבחינו הפקחים "בנתין ממוצא אפריקאי אשר עומד במקום בתוך העסק, ברגע שהבחינו בנו הוא נכנס אל תוך העסק..". בית הדין האזורי קבע כי החשד התעורר בשל התנהגות העובדים הזרים לאחר זיהוי הפקחים ואין מדובר באפליה על יסוד אפליה סטטיסטית ("פרופיילינג"). לטענת המערערים קביעת בית הדין האזורי אינה עולה בקנה אחד עם הנפסק בתיק הע"ז (ת"א) 11387-09-14 **מדינת ישראל נ' אריה רובינשטיין** (4.2.2017).

טענה זו אין בידינו לקבל וזאת ממספר טעמים:

ראשית, פסק הדין שניתן בעניין רובינשטיין בוטל במסגרת הדיון בערעור בהסכמת הצדדים תוך שהוסכם שכתב האישום יומר בקנס מינהלי (ע"פ (ארצי) 42453-03-17 **מדינת ישראל נ' אריאל ארז רובינשטיין** (27.11.2018)).

שנית, מדובר בפעולת אכיפה יזומה אשר נעשתה במתחם העסק ולא מדובר בפעולת אכיפה אקראית הנעשית ברחוב או לאחר מעקב אחר העובד הזר אשר לגביה איננו מביעים עמדה.

שלישית, במקרה דנן כעולה מדו"ח הפעולה החשד התעורר בשים לב להתנהגות העובד הזר אשר ניסה להימלט מהפקחים. ניסיון הימלטות זה היווה חשד קונקרטי שהצדיק פעולת אכיפה.

7. **יסודות העבירה** - בית הדין האזורי קבע כי בנסיבות העניין על יסוד העדויות שנשמעו בפניו הוכחו יסודות העבירה. אשר ליסוד העובדתי, נקבע כי לעובדים לא היה היתר שהייה בארץ והמערערים לא חלקו על כך שלא ערכו ביטוח רפואי לעובדים.

אשר ליסוד הנפשי - בית הדין האזורי שוכנע כי המערערים לא עמדו בחובת הבירור המוטלת עליהם בכל הנוגע לתוקף אשרת השהייה של העובדים. משכך, הם פעלו לכל הפחות בעצימת עיניים אם לא למעלה מכך.

קביעותיו העובדתיות של בית הדין האזורי מעוגנות במארג הראייתי שנפרש בפניו לנוכח עדות המערער 2 ולא מצאנו מקום להתערב במסקנותיו בקשר ליסוד העובדתי או היסוד הנפשי, אשר התקיימותו נקבעה על יסוד דוקטרינת עצימת העיניים השקולה לידיעה בפועל. לאמור לעיל, נבקש להוסיף שלוש הערות:

האחת, אין בידי המערערים להיבנות מפסקי הדין שניתנו בבית המשפט המחוזי בעת"מ 35858-06-10 ועת"מ 39815-12-21. בפסקי דין אלו המערערים שם אחזו באשרת שהייה מסוג 2א5 או שהאשרה ניתנה להם מכח ההחלטה השיפוטית שם. בענייננו, לא הייתה בידי העובדים אשרה כזו ולכן הנדון אינו דומה לראיה. בנוסף, המערערים הורשעו גם בעבירה של אי עריכת ביטוח רפואי וחובת עריכתו חלה כלפי כל עובד זר המועסק בישראל בין ששהייתו בארץ כדין ובין אם לאו. לטעמנו, אי עריכת ביטוח רפואי לעובדים משמיטה את הקרקע מתחת לטענת המערערים כי העבירות נעברו בשל עמימות המצב העובדתי והמשפטי, שכן המערערים הפרו את החוק וביצעו עבירות שהמצב העובדתי והמשפטי בנוגע אליהן היה ברור וחד משמעי.

השניה, לא מצאנו להידרש לטענת המערערים לפיה על גבי ההיתר נכתב כי "רשיון זמני זה אינו מהווה רשיון עבודה". טענה זו יש להפנות לרשות האוכלוסין כרגולטור ואין בה כדי להשליך על תוצאת הערעור. מעבר לנדרש נעיר כי בהתאם לאמור בבג"ץ 6312/10 **קו לעובד נ' ממשלת ישראל** (16.1.2011), התחייבה המדינה שלא לאכוף את איסור העבודה בישראל בתנאים המנויים שם. אין משמעות הדברים כי העדר אכיפה כמוה כהיתר עבודה.

השלישית, המערערים טענו כי טעו במצב הדברים בכל הנוגע לקיומה של אשרת שהייה בארץ, אך משקבענו כי יש לייחס למערערים עצימת עיניים בנוגע לנסיבה זו, הרי שהיא שקולה לידיעה בפועל (סעיף 20(ג)(1) לחוק העונשין תשל"ז-1977).

לאור כל האמור, החלטנו לדחות את הערעור על הכרעת הדין.

8. **אשר לגזר הדין** - בית הדין האזורי נתן משקל הולם לכלל השיקולים הרלוונטיים. במידה רבה טענות המערערים בנושא זה שלובות בטענותיהם כנגד הכרעת הדין אשר כאמור נדחו על ידינו. משכך, סברנו כי גם דין הערעור על גזר הדין להידחות.

9. **סוף דבר** - הערעור על פסק הדין נדחה.

בהסכמת הצדדים, פסק הדין יועבר אליהם באמצעות מערכת נט המשפט.

על פסק הדין ניתן לערער לבית המשפט העליון לאחר קבלת רשותו לכך. בקשת רשות ערעור יש להגיש לבית המשפט העליון תוך 45 ימים ממועד קבלת פסק הדין.

ניתן היום, ב' כסלו תשפ"ה (03 דצמבר 2024) בהעדר הצדדים ויישלח אליהם.

אילן סופר,
שופט

חני אופק-גנדלר,
שופטת

לאה גליקסמן,
שופטת, אב"ד